

ข่าวส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง

ประจำเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

นายสมพิศ พูลสวัสดิ์ เกษตรจังหวัดอ่างทอง กล่าวถึงปัจจุบันเกษตรกรในจังหวัดอ่างทอง ได้งดทำนาปรังตามที่ทางหน่วยงานราชการได้ขอความร่วมมือจากกรณีปริมาณน้ำที่ใช้มีปริมาณไม่เพียงพอต่อการทำนาปรัง เกษตรกรจึงหันมาปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย เช่น ข้าวโพดอาหารสัตว์ ข้าวโพดฟักสด พืชผักชนิดต่างๆ หนึ่งในพืชที่เกษตรกรได้เลือกปลูกในช่วงฤดูแล้งนี้ก็คือพริก

สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง จึงขอแจ้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงปลูกพริกและเฝ้าระวังการระบาดของหนอนแมลงวันพริก ในระยะแรกจะสังเกตเห็นได้ยาก จะพบเพียงอาการเข้าบริเวณใต้ผิวเปลือก เมื่อหนอนโตขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ผลเน่าและมีน้ำไหลเยิ้มออกทางรูที่มี หนอนเจาะออกมาเพื่อเข้าดักแด้ในดิน รอยแผลที่เกิดจากการวางไข่ ยังมีผลให้เชื้อจุลินทรีย์สาเหตุโรคพืชเข้าทำลายต่อทำให้ผลพริกเน่า และร่วงหล่นก่อนระยะเก็บเกี่ยวหากไม่มีการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทำลายอาจรุนแรงมากถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติ แมลงวันพริก จัดเป็นแมลงวันผลไม้ชนิดหนึ่ง ที่สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตการเกษตรโดยเฉพาะพืช ในตระกูลพริก-มะเขือ มีชื่อสามัญว่า *solanum fruit fly* และมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Bactrocera latifrons* (Hendel) ตัวเต็มวัยเพศเมียมีอวัยวะวางไข่ (ovipositor) ที่แหลมและแข็งแรงแทงผิวของเนื้อเยื่อพืชลึก ๐.๕-๑.๐ มิลลิเมตร เพื่อวางไข่ที่มีลักษณะรูปร่างยาวรี สีขาวขุ่น ผิวเป็นมันสะท้อนแสงเมื่อใกล้ฟักสีของไข่จะเข้มขึ้น ระยะไข่ ๒-๓ วัน ก็จะฟักเป็นตัวหนอน มีลักษณะหัวแหลมท้ายป้าน มีสีขาวหรือสีใกล้เคียงกับสีของพืชอาหาร ตัวหนอนเคลื่อนที่โดยการยืดหดลำตัวซึ่งเป็นปล้องๆ ส่วนหัวมีปากเป็นตะขอแข็งสีดำหนึ่งคู่เรียกว่า “mouth hook” ซึ่งเป็นอวัยวะที่หนอนใช้ขอนไช กินเนื้อเยื่อภายในผลพริกทำให้ผลพริกเน่าและร่วง นอกจากนี้ตัวหนอนยังมีความสามารถพิเศษในการ งอตัวและดีดกระเด็นไปได้ไกล ซึ่งช่วยให้หนอนหาที่ที่เหมาะสมเพื่อเข้าดักแด้ในดิน ระยะหนอน ๘-๑๐ วัน ดักแด้มีรูปร่างกลมรีคล้ายถังเปียร์ไม่เคลื่อนไหว มีสีขาวและค่อยเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล สีจะเข้มขึ้นเรื่อยๆ ระยะดักแด้ ๑๑-๑๔ วัน ก็จะออกเป็นตัวเต็มวัยซึ่งมีปีกบางใสสะท้อนแสงและมีแถบสีเหลืองที่ส่วนอก จึงเรียกว่า “แมลงวันทอง” ในระยะตัวเต็มวัยมีอายุเฉลี่ย ๗๗-๑๘๓ วัน โดยตลอดวงจรชีวิตจากไข่ถึงตัวเต็มวัยใช้เวลา ๒๓-๒๕ วัน วงจรชีวิตของแมลงวันพริก *Bactrocera latifrons* (Hendel) แมลงวันพริก พบเข้าทำลายพืชในวงศ์ Solanaceae จำพวกพริก-มะเขือ ได้แก่ พริกชี้หนู พริกชี้ฟ้า มะเขือเปราะ มะเขือยาว มะเขือกรอบ มะเขือพวง มะแว้งต้น และมะแว้งเครือ เป็นต้น

ไข่

หนอน

ดักแด้

ตัวเต็มวัย

การป้องกันและกำจัด

๑. วิธีเขตกรรม เช่น ทำความสะอาดแปลงปลูก โดยการเก็บผลพริกที่ร่วงหล่นทำลาย เพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงวันพริก หรือทำลายพืชอาศัยที่อยู่รอบๆ แปลงปลูกพริก

๒. การใช้น้ำมันปิโตรเลียม ได้แก่ ดีซี ตรอน พลัส ๘๓.๙% EC หรือ เอส เค ๙๙ ๘๓.๙% EC หรือซันสเปรย์ อัลตรา ฟรายด์ ๘๓.๙% EC อัตรา ๖๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒๐ ลิตร

๓. การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัด เช่น เชื้อราบิวเวอเรีย เชื้อราเมตาไรเซียม

๔. การใช้สารเคมี การใช้สารเคมีกำจัดหนอนแมลงวันพริกทำได้ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากตัวหนอนอาศัยอยู่ในผลพริก โอกาสที่สารเคมีจะสัมผัสตัวหนอนโดยตรงและทำให้หนอนตายจึงเป็นไปได้ยาก ทำให้การใช้สารเคมีฉีดพ่นไม่สามารถ ควบคุมหนอนแมลงวันพริกได้ และยังทำให้สารเคมีตกค้างในผลผลิตอีกด้วย หากจะใช้สารเคมีฉีดพ่นควรใช้ตั้งแต่พืช เริ่มออกดอกเพื่อไม่ให้ตัวเต็มวัยมาวางไข่บนผลพริก สารเคมีที่แนะนำ ได้แก่ มาลาไรออน ไฮเปอร์เมทริน ไดเมโทเอต และไดคลอวอส อัตราการใช้ตามคำแนะนำในฉลาก โดยฉีดพ่นให้ทั่วต้นพืชทุก ๗ วัน และเว้นระยะก่อนการเก็บเกี่ยว ผลผลิตอย่างน้อย ๗ วัน

๕. การใช้สารล่อ

ก. การใช้สารล่อแมลงวันผลไม้ตัวผู้ สารเคมีที่ใช้เป็นสารล่อนี้จะสามารถดึงดูดได้เฉพาะแมลงวันผลไม้ตัวผู้เท่านั้น และการใช้สารล่อนี้จะต้องคำนึงถึงแมลงที่ต้องการให้เข้ามาในกับดักด้วย เพราะแมลงวันผลไม้จะมีความเฉพาะเจาะจงกับสารล่อแต่ละชนิด โดยสารล่อที่มีประสิทธิภาพในการดึงดูดแมลงวันพริก *Bactrocera latifrons* ได้ดีคือ สารลาติ-ลัวร์ (liti-lure) สารเคมีในกลุ่ม α -ionone และ α -ionol ทุกชนิด

ข. การใช้เหยื่อโปรตีน โดยการนำเอาอีสต์โปรตีนออโตไลเซส (Protein autolysate) ผสมกับสารเคมีกำจัดแมลงมาเป็นเหยื่อล่อแมลงวันพริก โดยใช้อีสต์โปรตีนออโตไลเซส ๘๐๐ ซีซี ผสมสารเคมีมาลาไรออน ๘๓% จำนวน ๒๘๐ ซีซี ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเป็นจุดๆ เท่านั้น วิธีการนี้ให้ผลที่ดีมาก นอกจากจะประหยัดค่าใช้จ่ายในการใช้สารฆ่าแมลงและแรงงานแล้ว ยังเป็นพิษต่อสภาพแวดล้อม แมลงผสมเกสร รวมทั้งตัวห้ำ-ตัวเบียนน้อยลง ที่สำคัญคือสารนี้สามารถดึงดูดได้ทั้งแมลงวันพริกตัวผู้และตัวเมีย ซึ่งจะช่วยลดอัตราการเข้าทำลายของแมลงวันพริกได้ เป็นอย่างดี

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือ สำนักงานเกษตรจังหวัด ใกล้บ้านท่าน

